

www.upsctfever.com

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते काँपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या “परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम-82” यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुस्तिका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग-1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्रश्न.क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले ?

(1) स्वामी दयानंद सरस्वती	(2) ईश्वरचंद विद्यासागर
(3) राजा राम मोहन रॉय	(4) गोपाळ कृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर “(3) राजा राम मोहन रॉय” असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर “(3)” होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्र.क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक “③” हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे. www.upscfever.com

प्र.क्र. 201. ① ② ● ④

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तरक्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉलपेन वापरावे. पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.

पर्यवेक्षकांच्या सूचनेविना हे पृष्ठ उलटू नये

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.upscfever.com

1. संतती नियमनाची पहिली चळवळ महाराष्ट्रात _____ यांनी सुरु केली.
 (1) आर. डी. कर्वे (2) दुर्गा भागवत
 (3) शकुंतलाबाई परांजपे (4) जनाक्का शिंदे
 First Family Planning movement started in Maharashtra by _____.
 (1) R.D. Karve (2) Durga Bhagawat
 (3) Shakuntala Paranjape (4) Janakka Shinde
-
2. 1857 च्या उठावाच्या चार प्रमुख केंद्रांची नावे लिहा.
 (1) झांशी, मेरठ, कानपूर, लखनौ (2) अवध, बनारस, बाणपूर, कालिकत
 (3) पाटणा, मेरठ, दिल्ली, अमृतसर (4) पुणे, अलाहाबाद, लाहोर, ग्वालहेर
 Name four major centres of the uprising of 1857 ?
 (1) Jhansi, Meerut, Kanpur, Lucknow (2) Avadh, Banaras, Banapur, Calicut
 (3) Patna, Meerut, Delhi, Amritsar (4) Pune, Allahabad, Lahore, Gwalior
-
3. महाराष्ट्रातील सामाजिक धार्मिक सुधारणा चळवळीतील कोणते प्रसिद्ध सुधारक "लोकहितवादी" या नावाने ओळखले जात होते ?
 (1) ज्योतिबा फुले (2) महादेव गोविंद रानडे
 (3) गोपाळ हरि देशमुख (4) गोपाळ गणेश आगरकर
 Which social religious reformer from Maharashtra was popularly known as Lokhitwadi ?
 (1) Jyotiba Phule (2) Mahadev Govind Ranade
 (3) Gopal Hari Deshmukh (4) Gopal Ganesh Agarakar
-
4. ब्रिटीशांनी केलेल्या आर्थिक शोषणाबाबत 'पॉव्हर्टी अँड अनब्रिटीश रूल इन इंडिया' हे पुस्तक _____ यांनी लिहिले.
 (1) न्यायमूर्ति रानडे (2) दादाभाई नौरोजी
 (3) सुब्रमण्यम् अय्यर (4) के.टी. तेलंग
 _____ wrote at length about economic exploitation in his work 'Poverty and unBritish Rule in India'.
 (1) Justice Ranade (2) Dadabhai Naoroji
 (3) Subramaniam Iyer (4) K.T. Telang
-
5. मिश्र अर्थव्यवस्थेची कल्पना प्रथमतः _____ मांडली गेली.
 (1) 1950 च्या राज्यघटनेतील प्रस्तावात (2) पहिल्या पंचवार्षिक योजनेत
 (3) दुसऱ्या पंचवार्षिक योजनेत (4) मुंबई योजनेत
 Mixed Economy was envisaged for the first time in the _____.
 (1) Preamble of the Constitution of 1950 (2) First Five Year Plan
 (3) Second Five Year Plan (4) Bombay Plan

6. 1875 मध्ये _____ यांनी 'इंडियन लिग' ची स्थापना केली.

(1) आनंदमोहन बोस	(2) सिसिरकुमार घोष
(3) मनमोहन घोष	(4) उमेशचंद्र बॅनर्जी

During 1875 _____ formed the 'Indian League'.

(1) Anand Mohan Bose	(2) Sisir Kumar Ghose
(3) Manmohan Ghose	(4) Womesh Chandra Banerjee

7. _____ हे राज्य पुनर्रचना आयोगाचे अध्यक्ष होते.

(1) के.एम. पणीकर	(2) फाजल अली
(3) पं. हृदयनाथ कुंजरु	(4) एस.एम. जोशी

_____ was the Chairman of State Re-organization Commission.

(1) K.M. Panikkar	(2) Fajal Ali
(3) Pt. Hardyanath Kunjru	(4) S.M. Joshi

8. 'दर्पण' हे साप्ताहिक व 'दिग्दर्शन' हे मराठी मासिक _____ यांनी सुरु केले.

(1) बाळ शास्त्री जांभेकर	(2) भास्कर तर्खडकर
(3) बाळ गंगाधर टिळक	(4) भाऊ महाजन

Weekly Darpan and the monthly marathi magazine 'Digdarshan' was started by _____.

(1) Balshastri Jambhekar	(2) Bhaskar Tarkhadkar
(3) Bal Gangadhar Tilak	(4) Bhau Mahajan

9. थॉमस पेनच्या लिखाणाने प्रभावित झालेल्या समाज सुधारकाचे नाव सांगा.

(1) गोपाळ गणेश आगरकर	(2) महात्मा ज्योतिराव फुले
(3) डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर	(4) न्यायमूर्ति रानडे

Write the name of social reformer who was impressed by writings of Thomas Pen.

(1) Gopal Ganesh Agarkar	(2) Mahatma Jyotirao Phule
(3) Dr. Babasaheb Ambedkar	(4) Justice Mr. Ranade

10. डेक्कन एज्युकेशन सोसायटीची स्थापना _____ यांनी केली.

(1) बा. गं. टिळक आणि म. गो. रानडे	(2) गो. कृ. गोखले आणि गो. ग. आगरकर
(3) न. चि. केळकर आणि बा. गं. टिळक	(4) गो. ग. आगरकर आणि बा. गं. टिळक

The Deccan Education Society was founded by _____.

(1) B.G. Tilak and M.G. Ranade	(2) G.K. Ghokhale and G.G. Agarkar
(3) N.C. Kelkar and B.G. Tilak	(4) G.G. Agarkar and B.G. Tilak

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

11. _____ यांनी देव आणि धर्म या विषयीचे विचार त्यांच्या 'धर्मविवेचन' या पुस्तकात प्रदर्शित केले आहेत.

(1) गोपाळ हरी देशमुख	(2) दादोबा पांडुरंग
(3) भाऊ महाजन	(4) रामकृष्ण विश्वनाथ

_____ expressed his ideas about God and religion in his book 'Dharma Vivechana'.

(1) Gopal Hari Deshmukh	(2) Dadoba Pandurang
(3) Bhau Mahajan	(4) Ramkrishna Vishwanath

12. 1918 मध्ये _____ यांनी 'महार वतने' रद्द करण्याची आज्ञा केली.

(1) ब्रिटीश सरकार	(2) पंजाबराव देशमुख
(3) कृष्णराव भालेकर	(4) छत्रपती शाहू महाराज

In 1918 _____ issued an order abolishing the 'Mahar Watans'.

(1) British Government	(2) Punjabrao Deshmukh
(3) Krishnarao Bhalekar	(4) Chhatrapati Shahu Maharaj

13. महाराष्ट्रातील कोणत्या जिल्ह्यांमध्ये प्रामुख्याने जांभा मृदा आढळते ?

(1) चंद्रपूर व गडचिरोली	(2) औरंगाबाद व जालना
(3) रत्नागिरी व सिंधुदुर्ग	(4) अहमदनगर व नाशिक

The laterite soil is found in which of the following districts of Maharashtra ?

(1) Chandrapur and Gadchiroli	(2) Aurangabad and Jalana
(3) Ratnagiri and Sindhudurg	(4) Ahmadnagar and Nasik

14. खालीलपैकी कोणत्या वाहतुकीच्या साधनाचा भारतात प्रामुख्याने वस्तु व माणसे वाहून नेण्यासाठी केला जातो ?

(1) रस्ते वाहतूक	(2) रेल्वे वाहतूक
(3) वायु वाहतूक	(4) जल वाहतूक

Which of the following mode of transport is more used to carry goods and people in India?

(1) Road transport	(2) Rail transport
(3) Air transport	(4) Water transport

15. भारतात बहुतांशी _____ प्रकारचा पाऊस पडतो.

(1) आरोह	(2) प्रतिरोध	(3) आवर्त	(4) यापैकी कोणतेही नाही

Most of rainfall in India is _____ type.

(1) Convectonal	(2) Orographic	(3) Cyclonic	(4) None of these

P.T.O.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

16. भारतातील पहिला पर्यटन जिल्हा हा मान महाराष्ट्रातील कोणत्या जिल्ह्यास मिळाला आहे.

- (1) रत्नागिरी (2) नागपूर (3) पुणे (4) सिंधुदुर्ग

Which district of Maharashtra got the honour of being first tourism district of India ?

- (1) Ratnagiri (2) Nagpur (3) Pune (4) Sindhudurg

17. कोणत्या जिल्ह्याचा क्षेत्रफळाच्या दृष्टीने महाराष्ट्रामध्ये प्रथम क्रमांक लागतो ?

- (1) अकोला (2) औरंगाबाद (3) अहमदनगर (4) चंद्रपुर

Which district in Maharashtra ranks first according to area ?

- (1) Akola (2) Aurangabad (3) Ahmadnagar (4) Chandrapur

18. महाराष्ट्रातील सर्वात मोठ्या क्षमतेचे औष्णिक केंद्र _____ येथे आहे.

- (1) खापरखेडा (2) कोराडी

- (3) बल्लारपूर (4) दुर्गापूर

The highest capacity thermal power station is at _____ in Maharashtra.

- (1) Khaparkheda (2) Koradi

- (3) Ballarpur (4) Durgapur

19. ग्राम पंचायतीमध्ये किती सभासद असू शकतात ?

- (1) 7 ते 15 (2) 10 ते 15 (3) 7 ते 17 (4) 10 ते 17

How many members can be in the Gram Panchayat ?

- (1) 7 to 15 (2) 10 to 15 (3) 7 to 17 (4) 10 to 17

20. विधान परिषद बरखास्त करण्याचा अधिकार कोणास आहे ?

- (1) भारताचा राष्ट्रपती (2) संबंधीत राज्याचा राज्यपाल

- (3) राज्याचे मंत्रीमंडळ (4) संबंधीत राज्याची विधानसभा

Who has power to dissolve Legislative Council (Vidhan Parishad) ?

- (1) The President of India (2) The Governor of Concerning State

- (3) Cabinet of State (4) Concerned Legislative Assembly

21. एका वर्षात ग्राम सभेच्या किती सभा झाल्या पाहिजेत ?

- (1) 3 (2) 6 (3) 9 (4) 12

How many Gram Sabha meetings are to be held in one year ?

- (1) 3 (2) 6 (3) 9 (4) 12

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

22. भारतीय राज्यघटना _____ रोजी स्वीकारण्यात आली.

- (1) 26 जानेवारी 1950 (2) 26 जानेवारी 1949
(3) 26 नोव्हेंबर 1949 (4) 31 डिसेंबर 1949

The Constitution of India was adopted on _____.

- (1) 26th January 1950 (2) 26th January 1949
(3) 26th November 1949 (4) 31st December 1949

23. जिल्हा नियोजन विकासमंडळाची स्थापना _____ ला झाली.

- (1) 1972 (2) 1974 (3) 1975 (4) 1976

District Planning Development Corporation was formed on _____.

- (1) 1972 (2) 1974 (3) 1975 (4) 1976

24. जिल्ह्यामध्ये कायदा व सुव्यवस्था राखण्याचे काम कोणाचे आहे ?

- (1) विभागीय आयुक्त (2) जिल्हा पोलीस अधिक्षक
(3) जिल्हा न्यायाधिश (4) जिल्हा अधिकारी

Who maintains law and order in District ?

- (1) Divisional Commissioner (2) District Superintendent of Police
(3) District Judge (4) District Collector

25. राज्याच्या धोरणाची मार्गदर्शक तत्त्वे _____ आहेत.

- (1) न्यायचौकशी योग्य
(2) न्यायालयीन कक्षेबाहेरची
(3) 42 व्या घटनादुरुस्तीनुसार न्यायचौकशी योग्य बनली आहेत.
(4) 44 व्या घटनादुरुस्तीनुसार न्यायचौकशी योग्य बनली आहेत.

The Directive Principles of State Policy _____.

- (1) are Justiciable
(2) are not Justiciable
(3) became justiciable after 42nd amendment
(4) became justiciable after 44th amendment

26. वसंतराव नाईक समितीच्या शिफारशीला अनुसरून महाराष्ट्र सरकारने _____ कायदा मंजूर केला.

- (1) मुंबई ग्रामपंचायत अधिनियम 1958
- (2) महाराष्ट्र राज्य जिल्हा परिषद व पंचायत समिति अधिनियम 1961
- (3) महाराष्ट्र नगरपालिका कायदा 1965
- (4) मुंबई महानगरपालिका कायदा 1955

Which Act was passed by Maharashtra Government based on report of Vasant Rao Naik Committee ?

- (1) Mumbai Gram Panchayat Act, 1958
- (2) Maharashtra State Zilla Parishad and Panchayat Samiti Act, 1961
- (3) Maharashtra Corporation Act, 1965
- (4) Mumbai Municipal Corporation Act, 1955

27. आपले सार्वजनिक जीवन _____ कडून नियंत्रित केले जाते.

- (1) घटना व नियमां
- (2) शैक्षणिक संस्थां
- (3) नियमित निवडणूकां
- (4) प्रसारमाध्यमां

Our public life is regulated by the _____.

- (1) Constitution and laws
- (2) Education institutes
- (3) Regular Election
- (4) Media

28. _____ पंचायत समितीचे अंदाजपत्रक तयार करतो.

- (1) सभापती
- (2) उप-सभापति
- (3) मुख्यकार्यकारी अधिकारी
- (4) गट-विकास अधिकारी

_____ prepares the Budget of Panchayat Samiti.

- (1) Speaker
- (2) Deputy Speaker
- (3) Chief Executive Officer
- (4) Block Development Officer

29. पंचायतींना _____ घटनादुरुस्तीने घटनात्मक दर्जा प्राप्त झाला.

- (1) 72 व्या
- (2) 73 व्या
- (3) 74 व्या
- (4) 75 व्या

Panchayats were given Constitutional status by the _____ Amendment.

- (1) 72
- (2) 73
- (3) 74
- (4) 75

30. ग्रामपंचायतचा पदसिद्ध सचिव _____ असतो.

- (1) उपसरपंच
- (2) सरपंच
- (3) पोलीस पाटील
- (4) ग्रामसेवक

Who is the Ex-officio Secretary of Gram Panchayat ?

- (1) Vice-Sarpancha
- (2) Sarpancha
- (3) Police Patil
- (4) Gramsevak

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

31. सादृश्यता म्हणजे :

- (1) दोन कारणीभूत घटकातील साम्यता घेणे
- (2) दोन कारणीभूत घटकातील भिन्नता घेणे
- (3) कारणीभूत घटकातील साम्यता व भिन्नता घेऊन निष्कर्ष काढणे
- (4) वरीलपैकी सर्व

Analogy is :

- (1) to take resemblances between two factors.
- (2) to take differences between two factors.
- (3) to draw conclusions based on resemblances and differences.
- (4) all of the above

32. _____ ही विज्ञानाच्या विकासातील प्राथमिक अवस्था होय.

- (1) व्याख्या
- (2) वर्गीकरण
- (3) विभाजन
- (4) सिद्धान्त कल्पना

In the development of science the basic stage is :

- (1) definition
- (2) classification
- (3) division
- (4) hypothesis

33. 'हायपोथेरमिया' म्हणजे _____ .

- (1) शरीराचे तापमान 35°C पेक्षा कमी होणे
- (2) शरीराचे तापमान 37°C पेक्षा जास्त वाढणे
- (3) शरीराचे तापमान 37°C ला स्थिर ठेवणे
- (4) यापैकी कोणतेही नाही

The term 'Hypothermia' means _____.

- (1) fall in body temperature to below 35°C
- (2) rise in body temperature to above 37°C
- (3) maintain body temperature to 37°C
- (4) None of these

34. कुपोषणाची कारणे म्हणजे :

- (1) गरिबी व अज्ञान
- (2) घाईने खाणे व अवेळी खाणे
- (3) दुष्काळ
- (4) वरील तीनही

The reasons for malnutrition are :

- (1) poverty and ignorance
- (2) fast eating and improper timing of eating
- (3) famine
- (4) all the three above

P.T.O.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

35. शक्तीचे SI प्रणालीतील एकक _____ आहे.

- (1) अश्वशक्ती (2) ज्यूल
(3) अर्ग (4) वॉट

The SI unit of power is _____.

- (1) horse power (HP) (2) joule
(3) erg (4) watt

36. “प्लास्टर ऑफ पॅरीस” कशापासून मिळवतात ?

- (1) सिमेंट (2) लाईमस्टोन (3) जिप्सम (4) बॉक्साईट

“Plaster of Paris” is obtained from :

- (1) Cement (2) Limestone (3) Gypsum (4) Bauxite

37. खालीलपैकी कशात कॅल्शियमचे प्रमाण अधिक असते ?

- (1) डाळी (2) सफरचंद
(3) खाद्यतेल (वनस्पती तेल) (4) दूध

Which of the following contains more percentage of Calcium ?

- (1) Pulses (2) Apple
(3) Vegetable Oil (4) Milk

38. कांद्यामध्ये अन्न कोणत्या स्वरूपात साठविले जाते ?

- (1) कार्बोदके (2) प्रथिने (3) मेद (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

The food in onion is stored in the form of _____.

- (1) carbohydrates (2) protein (3) fats (4) none of the above

39. ‘सोनार’ (Sonar) ही यंत्रणा खालील तत्वावर चालते.

- (1) प्रकाश किरण (2) ध्वनी (3) प्रतिध्वनी (4) वीज

Sonar works on following principle :

- (1) light rays (2) sound (3) echo (4) electricity

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

40. द्रव-थेंबाची प्रवृत्ती आकुंचन पावण्याची असते व तो कमीतकमी पृष्ठीय क्षेत्र व्यापतो याचे कारण _____ आहे.

- (1) विष्मंदिता
- (2) वाष्प दाब
- (3) पृष्ठ ताण
- (4) द्रव-थेंबाभोवती असलेल्या माध्यमाची कमी घनता

The tendency of a liquid drop to contract and occupy minimum area is due to :

- (1) Viscosity
- (2) Vapour pressure
- (3) Surface tension
- (4) Higher density compared to surrounding medium

41. आधुनिकतेची प्रक्रिया कशाशी संबंधीत असते ?

- (1) समाज
- (2) धर्म
- (3) कुटुंब
- (4) संस्था

The process of modernisation is connected with :

- (1) Society
- (2) Religion
- (3) Family
- (4) Institution

www.upscfever.com

42. खालीलपैकी कोणत्या कारखान्यामुळे प्रदूषण होत नाही ?

- (1) सिमेंट कारखाना
- (2) साखर कारखाना
- (3) रसायन कारखाना
- (4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Which of the following factory is not causing pollution ?

- (1) Cement factory
- (2) Sugar factory
- (3) Chemical factory
- (4) None of the above

43. धातुच्या ओतकामातील छिद्रे वा भेगा ह्यांचा शोध घेण्यासाठी तसेच यंत्रामध्ये झालेली झीज अभ्यासण्यासाठी खालीलपैकी कशाचा वापर केला जातो ?

- (1) अवरक्त तरंग
- (2) अतिनील तरंग
- (3) रेडिओ लहरी
- (4) किरणोत्सर्गी समस्थानिके

What is used to find out holes or cracks in metal moulding or to study the wearing of machines ?

- (1) Infrared rays
- (2) Ultraviolet rays
- (3) Radio waves
- (4) Radiation from isotopes

44. कोणता धातु मानवी शरीरात जास्त प्रमाणात आढळतो ?

- (1) सोडीयम (2) मॅग्नेशियम (3) कॅल्शियम (4) पोट्याशियम

The most abundant metal present in the human body is _____.

- (1) Sodium (2) Magnesium (3) Calcium (4) Potassium

45. गोबर गॅसमध्ये कोणता वायू असतो ?

- (1) इथेन (2) मिथेन (3) प्रोपेन (4) ब्युटेन

Which gas is present in Gobar-gas ?

- (1) Ethane (2) Methane (3) Propane (4) Butane

46. अब्शांशी तंत्रज्ञानाचा विकास रेणूंच्या _____ दरम्यान समाविष्ट आहे.

- (1) 100 ते 1000 नॅनोमीटर (2) 1 ते 100 नॅनोमीटर
(3) 50 ते 500 नॅनोमीटर (4) 500 ते 1000 नॅनोमीटर

Nanotechnology includes developments in the molecular range of _____.

- (1) 100 to 1000 nm (2) 1 to 100 nm
(3) 50 to 500 nm (4) 500 to 1000 nm

47. सौर उर्जा _____ मुळे उत्पन्न होते. www.tpscfever.com

- (1) हायड्रोजनचे हेलियममध्ये रूपांतर झालेमुळे
(2) हेलियमचे हायड्रोजनमध्ये रूपांतर झालेमुळे
(3) हायड्रोजनचे पाण्यात रूपांतर झालेमुळे
(4) वरीलपैकी कोणतेही नाही

Solar energy is generated due to _____.

- (1) Conversion of Hydrogen into Helium
(2) Conversion of Helium into Hydrogen
(3) Conversion of Hydrogen into Water
(4) None of the above

48. वातावरणातील सापेक्ष आर्द्रतेचे मापन करणाऱ्या उपकरणास _____ म्हणतात.

- (1) हायड्रोमीटर (तरकाटा) (2) लॅक्टोमीटर (दुग्धमापी)
(3) मानोमीटर (वायुदाबमापी) (4) हायग्रोमीटर (आर्द्रतामापी)

An instrument used to measure relative humidity of atmosphere is called as _____.

- (1) Hydrometer (2) Lactometer
(3) Manometer (4) Hygrometer

49. श्रोतृगृहाच्या भिंती व छत तंतुमय पदार्थांनी कशासाठी झाकलेल्या असतात ?

- (1) श्रोतृगृहाचे सौंदर्यीकरण करण्यासाठी (2) बांधकामाचा खर्च कमी करण्यासाठी
(3) श्रोतृगृह अज्वलनशील करण्यासाठी (4) प्रतिध्वनीचा अडथळा कमी करण्यासाठी

The reason for covering the walls and ceiling of an auditorium with fibrous material is :

- (1) to beautify the auditorium (2) to reduce the cost of construction
(3) to make the auditorium fire-proof (4) to prevent echoes

50. सर्वात कठीण वस्तु कोणती ?

- (1) शिसे (2) लोखंड (3) अॅल्युमिनियम (4) हिरा

Which is the 'hardest' material ?

- (1) Lead (2) Iron (3) Aluminium (4) Diamond

51. खालीलपैकी कोणते शास्त्र 'नैसर्गिक शास्त्र' आहे ?

- (1) मानसशास्त्र (2) समाजशास्त्र (3) राज्यशास्त्र (4) रसायनशास्त्र

Which of the following is natural science ?

- (1) Psychology (2) Sociology (3) Politics (4) Chemistry

52. हिक्तापाचे दमन व प्रतिबंध करण्यासाठी कोणते औषध आठवड्यातून दोनदा घेणे चांगले आहे ?

- (1) क्लोरोक्वीन (2) टेट्रामिसोल (3) रिफॉम्पिसिन (4) टेट्रामायसिन

For suppression and prevention of malarial drug is good to take twice in a week.

- (1) Chloroquine (2) Tetramisole (3) Refampicin (4) Tetramycin

53. मानवी वृक्कामध्ये (किडनीमध्ये) सापडणाऱ्या खड्यात जास्त करून _____ असते.

- (1) कॅल्शियम ऑक्सालेट (2) सोडियम अॅसिटेट
(3) मॅग्नेशियम सल्फेट (4) पोटॅशियम नायट्रेट

The stones found in human kidney mostly consists of _____.

- (1) Calcium Oxalate (2) Sodium Acetate
(3) Magnesium Sulphate (4) Potassium Nitrate

54. 10 डिसेंबर 2006 रोजी भारतीय वंशाची अमेरिकन अवकाशयात्री सुनिता विल्यम्सला घेऊन गेलेले अवकाशयान 'डिस्कव्हरी' याचा मुख्य हेतु काय होता ?

- (1) आंतरराष्ट्रीय संपर्क यंत्रणेचा अभ्यास
- (2) जागतिक हवामानाचे विश्लेषण
- (3) चंद्रावरील सजीव सृष्टीचा अभ्यास
- (4) आंतरराष्ट्रीय अवकाश स्थानकाची दुरूस्ती मोहिम

What was the purpose of space shuttle 'Discovery' which carried Indian origin-American astronaut Sunita Williams on 10th December 2006 ?

- (1) Study of International Communication System
- (2) Analysis of earth atmosphere
- (3) Study of living organs on moon
- (4) International space station repair mission

55. धावणारा खेळांडू _____ ऊर्जा धारण करतो.

(1) दाब	(2) स्थितिज	(3) गतिज	(4) यापैकी कोणतेही नाही
- Running sportsman possess _____ energy.
(1) pressure	(2) potential	(3) kinetic	(4) none of these

56. इन्सॅट (INSAT) उपग्रहाची मुख्य नियंत्रण सुविधा कोठे आहे ?

(1) मुंबई	(2) बंगलोर
(3) अहमदाबाद	(4) हासन (कर्नाटक)

The master control facility of satellite "INSAT" is at _____ .

(1) Mumbai	(2) Bangalore
(3) Ahmedabad	(4) Hassan (Karnataka)

57. धातु विद्युत् सुवाहक असतात कारण :

- (1) त्यांची घनता जास्त असते.
- (2) त्यांचा पृष्ठभाग चकचकीत असतो
- (3) त्यांच्यात मुक्त इलेक्ट्रॉन्सची संख्या मोठी असते
- (4) वरील तीनही

Metals are good conductors of electricity because :

- (1) they have high density
- (2) they have bright surface
- (3) they have large number of free electrons
- (4) all the three above

58. "चिकुणगुण्या" या भयानक रोगाची साथ पसरविणारा डास कोणता ?

- (1) क्युलेक्स (2) एडीस इजिप्ती (3) अँनिफिलेस (4) त्से-त्से

Which mosquito spreads the dreaded disease "Chikungunya" ?

- (1) Culex (2) Aedes Egyptia (3) Anopheles (4) Tse-Tse

59. कोणते मासे पाण्यातील डासांच्या अळ्यांचे नियंत्रण करण्यासाठी अतिशय परिणामकारक ठरतात ?

- (1) डास मासे व काच मासे
(2) मांजर मासे व काटेरी मासे
(3) देवदुत मासे व काटेरी मासे
(4) डास मासे व गप्पी मासे

Which fishes are more effective to control the Mosquito larva in water ?

- (1) Mosquito fishes and Glass fishes
(2) Cat fishes and Bart fishes
(3) Angel fishes and Barb fishes
(4) Mosquito fishes and Gappi fishes

www.upscfever.com

60. खालीलपैकी कोणता कॅल्शियम कार्बोनेटचा प्रकार आहे ?

- (1) काच (2) कागद (3) संगमरमर (4) धुण्याचा सोडा

Which of the following is a variety of Calcium Carbonate ?

- (1) Glass (2) Paper (3) Marble (4) Washing Soda

61. राष्ट्राच्या आर्थिक विकासासाठी _____ चलनवाढ हा प्रकार आवश्यक आहे.

- (1) रांगणारी (2) पळणारी (3) बेसुमार (4) चालणारी

For economic development of a Country _____ type of inflation is necessary.

- (1) Creeping (2) Running (3) Hyper (4) Walking

62. द्वैत किंमत धोरणाची (Dual Price Policy) सुरवात _____ च्या किंमतीपासून झाली.

- (1) साखर (2) सिमेंट (3) लोखंड (4) खाण्यायोग्य तेल

Dual Price Policy originally started with the price of _____.

- (1) Sugar (2) Cement (3) Steel (4) Edible Oil

P.T.O.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

63. केन्द्र सरकारच्या विकासात्मक खर्चात कोणते घटक समाविष्ट असतात ?

- (a) सामाजिक व सामुदायिक सेवा
 (b) आर्थिक सेवा
 (c) राज्यांना देण्यात येणारी आर्थिक मदत
 (d) संरक्षण आणि बाह्य बाबींवर होणारा खर्च
 (1) (b), (c), (d)
 (2) (a), (b), (c)
 (3) (c), (d), (a)
 (4) (b), (d), (a)

Which items of developmental expenditure of the Central Government includes ?

- (a) Social and Community Services
 (b) Economic Services
 (c) Grants in aid to States
 (d) Expenditure on Defence and External Affairs
 (1) (b), (c), (d)
 (2) (a), (b), (c)
 (3) (c), (d), (a)
 (4) (b), (d), (a)

www.upscfever.com

64. विदेशी व्यापारधारेण 2005-06 नुसार जडजवाहिरे आणि आभूषणे क्षेत्राकरिता जकातमुक्त आयात _____ लक्ष रु. होती.

- (1) 03 (2) 05 (3) 07 (4) 01

According to Foreign Trade Policy 2005-06 the duty free import for Gems and Jewellery sector was Rupees _____ lakhs.

- (1) 03 (2) 05 (3) 07 (4) 01

65. भारतातील सार्वजनिक क्षेत्रातील बँकांची संख्या किती आहे ?

- (1) 22 (2) 27 (3) 19 (4) 28

How many public sector banks are in India ?

- (1) 22 (2) 27 (3) 19 (4) 28

66. जनता पक्षाच्या सहाव्या योजनेचा कालखंड _____ होता.

- (1) 1978-83 (2) 1977-82 (3) 1979-84 (4) 1980-85

The Janata Party Sixth Plan Period was _____.

- (1) 1978-83 (2) 1977-82 (3) 1979-84 (4) 1980-85

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

67. खालीलपैकी कोणती समिती बँकिंग सुधारणांशी संबंधित नाही ?

- (1) नरसिंहम (2) नरीमन (3) राजा चेलय्या (4) दांतवाला

Out of following which committee is not related to banking reforms ?

- (1) Narasimhan (2) Nariman (3) Raja Chellia (4) Dantwala

68. 1991-92 च्या अंदाजपत्रकानुसार राजकोषीय तूटीचे प्रमाण देशांतर्गत एकूण उत्पादनाचा _____% इतके कमी करण्याचे उद्दिष्ट ठरवले होते.

- (1) 2.7 (2) 3.9 (3) 4.9 (4) 5.7

The target of the budget of 1991-92 was to reduce fiscal deficit to _____% of the Gross Domestic Product.

- (1) 2.7 (2) 3.9 (3) 4.9 (4) 5.7

69. खालीलपैकी कोणती भारतीय बँक राष्ट्रीयकृत बँक नाही ?

- (1) कॉर्पोरेशन बँक (2) देना बँक
(3) फेडरल बँक (4) विजया बँक

Which one of the following Indian bank is not a nationalised bank ?

- (1) Corporation Bank (2) Dena Bank
(3) Federal Bank (4) Vijaya Bank

70. भारतातील किंमतवाढीला जबाबदार असलेला खालीलपैकी कोणता घटक मागणीजन्य घटक नाही ?

- (1) लोकसंख्येची अनियंत्रितवाढ (2) सरकारी खर्च
(3) काळा पैसा (4) उत्पादनातील बदल

Which of the following factor is not a demand-pull factor responsible for rise in prices in India ?

- (1) Uncontrolled growth of population (2) Government Expenditure
(3) Black Money (4) Fluctuation in output

71. पहिल्या पंचवर्षिक योजनेच्या वेळी भारतासमोर _____ हा प्रश्न होता.

- (1) निर्वासितांचा (2) अन्न आणि भाववाढीचा
(3) भाववाढ आणि निर्वासितांचा (4) निर्वासित, अन्न आणि भाववाढीचा

At the time of first Five Year Plan, India was facing the problem of _____.

- (1) Refugees (2) Food and Inflation
(3) Inflation and Refugees (4) Refugees, Food and Inflation

72. भारताच्या दहाव्या पंचवार्षिक योजनेचा कालावधी _____ हा आहे.

- (1) 1997-2002 (2) 2002-2007 (3) 2005-2010 (4) 2000-2005

The duration of tenth Five Year Plan of India is _____.

- (1) 1997-2002 (2) 2002-2007 (3) 2005-2010 (4) 2000-2005

73. कोणत्या पंचवार्षिक योजनेत सामान्य किंमतपातळीत घट झाली ?

- (1) पहिली पंचवार्षिक योजना (2) तिसरी पंचवार्षिक योजना
(3) नववी पंचवार्षिक योजना (4) दहावी पंचवार्षिक योजना

In which Five Year Plan the general price level declined ?

- (1) First Five Year Plan (2) Third Five Year Plan
(3) Ninth Five Year Plan (4) Tenth Five Year Plan

74. भारतीय नियोजन आयोगाचे _____ हे अध्यक्ष आहेत.

- (1) राष्ट्रपती (2) पंतप्रधान
(3) वित्तमंत्री (4) आर्थिक तज्ञ

The Chairman of Planning Commission of India is _____.

- (1) President (2) Prime Minister
(3) Finance Minister (4) Financial Expert

75. सन 2005-06 च्या अंदाजपत्रकानुसार कर मुक्त उत्पन्नाची मर्यादा _____ होती.

- (1) 1 लाख रुपये (2) 1.5 लाख रुपये (3) 2 लाख रुपये (4) 60,000 रुपये

According to budget 2005-06 the tax exempted income limit was _____.

- (1) Rs. 1 lakh (2) Rs. 1.5 lakh (3) Rs. 2 lakh (4) Rs. 60,000

76. भारतामध्ये प्रथम 'शून्याधारित' अर्थसंकल्प कोणत्या राज्याने चालू केला ?

- (1) मध्यप्रदेश (2) उत्तर प्रदेश
(3) महाराष्ट्र (4) तामिळनाडू

Which State introduced 'zero budget', first time in India ?

- (1) Madhya Pradesh (2) Uttar Pradesh
(3) Maharashtra (4) Tamil Nadu

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

77. एकूण वित्तीय तूट म्हणजे :

- (a) सरकारचा खर्च आणि निव्वळ देणी यातील फरक
 (b) चालू उत्पन्न व अनुदान
 (c) रिझर्व बँकेच्या उधारीतील बदल
 (d) एकूण प्राथमिक तूट

- (1) (a) आणि (b) (2) (a) आणि (c) (3) (a) आणि (d) (4) (b) आणि (c)

Gross fiscal deficit refers to _____ .

- (a) Difference between government expenditure and net lending.
 (b) Current revenue and grants
 (c) Changes in Reserve Bank Credit
 (d) Gross Primary Deficit

- (1) (a) and (b) (2) (a) and (c) (3) (a) and (d) (4) (b) and (c)

78. 2004-09 चे विदेशी व्यापार धोरण _____ यांनी जाहिर केले.

- (1) श्री अरुण जेटली (2) श्री कमल नाथ
 (3) श्री के. सी. पंत (4) श्री पी. चिदंबरम्

Foreign Trade Policy 2004-09 was announced by _____ .

- (1) Mr. Arun Jetly (2) Mr. Kamal Nath
 (3) Mr. K.C. Pant (4) Mr. P. Chidambaram

79. कोणत्या वस्तूच्या आयातीमुळे देशाचा आर्थिक विकास दर सर्वात जास्त प्रमाणात वाढू शकतो ?

- (1) भांडवली वस्तू (यंत्रे) (2) उपभोग्य वस्तू
 (3) खनिज वस्तू (4) औषधी वस्तू

Which import of goods, promotes maximum economic growth of a country ?

- (1) Capital Goods (Machines) (2) Consumer Goods
 (3) Petroleum Goods (4) Pharmaceutical Goods

80. आठव्या योजनेवरील एकूण खर्च रुपये _____ होता.

- (1) 6,70,000 कोटी (2) 7,71,000 कोटी
 (3) 8,71,000 कोटी (4) 9,71,000 कोटी

The total outlay of Eighth Plan was Rupees _____ .

- (1) 6,70,000 crores (2) 7,71,000 crores
 (3) 8,71,000 crores (4) 9,71,000 crores

81. 1966 च्या रुपयाच्या अवमूल्यनानंतर भारतीय निर्यात वस्तूंना _____ फायदा मिळाला.

(1) खर्चाचा	(2) प्राप्तीचा
(3) किंमतीचा	(4) खर्च आणि प्राप्तीचा

After devaluation of the rupee in 1966, Indian export goods got a _____ advantage.

(1) Cost	(2) Receipts
(3) Price	(4) Cost and Receipts

82. अप्रत्यक्ष कर चौकशी समिती जुलै 1976 मध्ये _____ यांच्या अध्यक्षतेखाली नेमण्यात आली होती.

(1) श्री राजा चेलैया	(2) श्री व्ही. एल. केळकर
(3) श्री लकडावाला	(4) श्री एल. के. झा

The Indirect Tax Enquiry Committee was constituted in July 1976 under the chairmanship of _____ .

(1) Mr. Raja Chelliah	(2) Mr. V.L. Kelkar
(3) Mr. Lakadawala	(4) Mr. L.K. Jha

83. भारताच्या परकीय व्यापाराची दिशा असे दाखविते की भारताचा विदेशी व्यापार विभिन्न देशांबरोबर वाढला आहे आणि _____ देशांवरील त्याचे अपार अवलंबित्व कमी झाले आहे.

(1) सार्क	(2) ओइसीडी	(3) ओपेक	(4) आफ्रिका

Direction of India's foreign trade indicate that India's foreign trade has become more diversified and its excessive dependence on _____ countries has declined.

(1) SAARC	(2) OECD	(3) OPEC	(4) Africa

84. गरीबी हटाव हा नारा _____ पंचवार्षिक योजनेत देण्यात आला.

(1) तिसऱ्या	(2) चौथ्या	(3) सहाव्या	(4) पांचव्या

Garibi Hatao slogan was given in _____ five year plan.

(1) third	(2) fourth	(3) sixth	(4) fifth

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

85. सरासरी निर्देशांकासाठी खालीलपैकी कोणत्या वस्तूंचा गट विचारात घेतला जातो ?

- (अ) इंधन वस्तू गट
(ब) प्राथमिक वस्तू गट
(क) उत्पादीत वस्तू गट

- (1) फक्त (अ) (2) (अ) आणि (ब) दोन्ही
(3) फक्त (क) (4) वरील सर्व

Which one of the following Commodity groups are considered for working out average index ?

- (a) Fuel groups
(b) Primary articles
(c) Manufactured Products

- (1) Only (a) (2) Both (a) and (b)
(3) Only (c) (4) All of these

86. भारत सरकारने 1962 साली नियुक्त केलेल्या आयात-निर्यात धोरणविषयक समितीचे अध्यक्ष कोण होते ?

- (1) श्री मुदलीयार (2) श्री व्ही. पी. सिंग
(3) श्री कमल नाथ (4) श्री पी. चिदम्बरम्

Who was the chairman of 'Import and Export Policy Committee' appointed by the Government of India in the year 1962 ?

- (1) Mr. Mudliar (2) Mr. V.P. Singh
(3) Mr. Kamal Nath (4) Mr. P. Chidambaram

87. 'आरोग्य श्री' या नावाने कोणत्या बँकेने 'नवीन आरोग्य सुविधा योजना' सुरु केली ?

- (1) पी. एन्. बी (2) एस्. बी. आय. (3) आंध्रा बँक (4) ओ. बी. सी.

Which one Bank has launched a new health cover scheme under the name of 'Arogya Shree' ?

- (1) P.N.B. (2) S.B.I. (3) Andhra Bank (4) O.B.C.

88. भारतातील चलनवाढीचा दर _____ या वर्षी सर्वाधिक होता.

- (1) 1991-92 (2) 1995-96 (3) 1996-97 (4) 1999-2000

The rate of inflation in India was the highest in the year _____.

- (1) 1991-92 (2) 1995-96 (3) 1996-97 (4) 1999-2000

89. भारतामध्ये प्रथमच म्युचअल फंड कोणत्या संस्थेने सुरु केला ?

- (1) स्टेट बँक ऑफ इंडिया (2) लाइफ इन्शुरन्स कॉर्पोरेशन
(3) युनिट ट्रस्ट ऑफ इंडिया (4) इंडस्ट्रीयल डेव्हलपमेंट बँक ऑफ इंडिया

Which Institute introduced mutual fund first time in India ?

- (1) State Bank of India (2) Life Insurance Corporation
(3) Unit Trust of India (4) Industrial Development Bank of India

90. प्रादेशिक ग्रामीण बँकांच्या अधिकृत भाग भांडवलात राज्य सरकारचा वाटा _____ आहे.

- (1) 50% (2) 35% (3) 15% (4) यापैकी कोणतेही नाही

The share of the State Government in the authorised Share Capital of Regional Rural Banks is _____.

- (1) 50% (2) 35% (3) 15% (4) None of these

91. सन 1990-91 च्या जनगणनेप्रमाणे आपल्या देशात अल्पभूधारकांची संख्या एकूण भूधारकांच्या _____ टक्के होती.

- (1) 51 (2) 62 (3) 15 (4) 43

As per 1990-91 census, in our country the marginal land holders were _____ % of the total land holders.

- (1) 51 (2) 62 (3) 15 (4) 43

92. ग्रामीण भागातील वित्तीय गरजा भागविणारी शिखर संस्था म्हणून _____ ही संस्था काम करते.

- (1) भूविकास बँक (2) स्टेट बँक ऑफ इंडिया
(3) नाबार्ड (4) रिझर्व्ह बँक ऑफ इंडिया

_____ is acting as apex institution which fulfil the financial needs in the rural area.

- (1) Land Development Bank (2) State Bank of India
(3) NABARD (4) Reserve Bank of India

93. महाराष्ट्राची सागरी क्षेत्रातील वार्षिक मत्स्योत्पादन क्षमता _____ लाख टन आहे.

- (1) 6.3 (2) 4.2 (3) 2.9 (4) 8.5

The potential of yearly fish catch from marine area of Maharashtra is _____ lakh tonnes.

- (1) 6.3 (2) 4.2 (3) 2.9 (4) 8.5

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

94. कृषि उत्पादकता वाढविण्यासाठी सन 2005-06 वर्षापासुन महाराष्ट्र शासनामार्फत राबविले गेलेले अभियान कोणते ?

- (1) कृषि सप्तक
- (2) जास्त उत्पादन देणाऱ्या वाणांचा कार्यक्रम
- (3) भूविकास अभियान
- (4) महापिक

Which campaign is being implemented by Maharashtra Government in 2005-06 to increase Agricultural productivity ?

- (1) Krishi Saptak
- (2) High yielding variety programme
- (3) Land development campaign
- (4) MAHA PIC

95. थंड पाण्यातील माशांचे राष्ट्रीय संशोधन केंद्र _____ येथे आहे.

- (1) कोहीमा
- (2) बिकानेर
- (3) मुंबई
- (4) नैनीताल

National Research Centre for Cold-Water Fisheries is located at _____ .

- (1) Kohima
- (2) Bikaner
- (3) Mumbai
- (4) Nainital

www.upscfever.com

96. भुईमुग शेंगदाण्यात खऊटपणा (बिटरनेस) _____ मुळे येतो.

- (1) अॅलील प्रोपील डायसल्फाईड
- (2) बिटाटॉक्सिन
- (3) अॅफ्लाटॉक्सिन
- (4) लायकोपेन

The bitterness or kernel in Groundnut is due to _____ .

- (1) Allyl propyl disulphide
- (2) Butatoxin
- (3) Aflatoxin
- (4) Lycopene

97. किरणोत्सर्जन, वारा, तपमान आणि आर्द्रता यांच्या एकत्रित परिणामाने झाडामधून बाष्पोत्सर्जनाद्वारे होणाऱ्या न्हासाचा अभ्यास _____ ने केला जातो.

- (1) टेन्सोमिटर
- (2) जिप्सम ब्लॉक
- (3) पाणी मापक
- (4) बाष्पिभवन पात्र

Combined effect of radiation, wind, temperature and humidity on evapotranspiration losses from plant is studied by _____ .

- (1) Tensiometer
- (2) Gypsum block
- (3) Water meter
- (4) Pan evaporemeter

P.T.O.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

98. महाराष्ट्र जल आणि सिंचन आयोगानुसार (1999), राज्याची कमाल सिंचन क्षमता _____ लाख हेक्टर असू शकते.

- (1) 72 (2) 54 (3) 126 (4) 154

According to Maharashtra Water and Irrigation Commission (1999), the irrigation potential of the State could be _____ lakh ha.

- (1) 72 (2) 54 (3) 126 (4) 154

99. आपल्या राज्यातील काजूवरील सर्वात घातक कीड _____ आहे.

- (1) काजूवरील तुडतुडा (2) काजू पोखरणारी अळी
(3) काजूवरील टेकण्या (टी मॉस्कीटो) (4) शेंडा पोखरणारी अळी

The most serious pest of cashewnut is _____ in our State.

- (1) Cashew hopper (2) Cashew borer
(3) Tea mosquito (4) Shoot borer

100. _____ हा जनुक (जिन) गहू पिकामधील बुटका वाण निर्माण करण्यासाठी वापरण्यात आला.

- (1) नोरीन-10 (2) टिफ्ट-23
(3) मिलो-खापीर-10 (4) डी-जीओ-वू-जिन

_____ Gene is used for developing the dwarf varieties in wheat crop.

- (1) Norin-10 (2) Tift-23
(3) Milo-Khapir-10 (4) Geo-Woo-Gen

101. विदर्भातील शेतकऱ्यांच्या आत्महत्यांचा प्रश्न प्रभावीपणे हाताळण्यासाठी राज्य शासनाने _____ 2005-06 साली स्थापन केली.

- (1) किसान क्रेडीट कार्ड योजना
(2) राष्ट्रीय कृषि आणि ग्रामिण विकास बँक
(3) महाराष्ट्र राज्य कृषि पणन मंडळ
(4) वसंतराव नाईक शेती स्वावलंबन मिशन

In order to deal effectively with the problem of suicides of Vidarbha farmers, the State Govt. has established _____ during 2005-06.

- (1) Kisan Credit Card Scheme
(2) National Bank for Agriculture and Rural Development
(3) Maharashtra State Agricultural Marketing Board
(4) Vasantrao Naik Sheti Swavalamban Mission

102. गोल्डन राइस या भाताच्या संकरीत वाणामध्ये _____ अन्नघटक असतो.

- (1) बिटाकॅरोटीन (2) ग्लुटेनीन (3) नियासीन (4) कोलेस्टेरॉल

A Golden Rice Hybrid, variety of Paddy contains _____ nutrient.

- (1) Betacarotene (2) Glutenin (3) Niacin (4) Cholesterol

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

103. सन 2003-04 मध्ये महाराष्ट्रात एकूण भौगोलिक क्षेत्राच्या _____ टक्के क्षेत्र वनाखाली होते.
 (1) 33.20 (2) 25.34 (3) 15.19 (4) 20.13
 During 2003-04, considering the total geographical area of Maharashtra State, _____ % area was under forest.
 (1) 33.20 (2) 25.34 (3) 15.19 (4) 20.13
-
104. _____ केल्याने पाणी जमिनीत टिकवून धरण्यास आणि पिकाची पाणी उत्पादन क्षमता वाढविण्यासाठी मदत होते.
 (1) नांगरणी (2) सिंचन (3) वरखत (4) अच्छादन
 _____ helps in water conservation and increasing water use efficiency of a crop.
 (1) Ploughing (2) Irrigation (3) Top dressing (4) Mulching
-
105. अननसाचे उगमस्थान _____ देश आहे.
 (1) इस्राईल (2) ऑस्ट्रेलिया (3) ब्राझील (4) कॅनडा
 Pine-apple is originated from _____ country.
 (1) Israel (2) Australia (3) Brazil (4) Canada
-
106. टिबक सिंचनाद्वारे पाण्यातून खते देण्याच्या पद्धतीला _____ असे म्हणतात.
 (1) हरबीगेशन (2) फर्टिगेशन (3) नेव्हीगेशन (4) इरीगेशन
 Application of fertilizers through drip irrigation system is known as _____.
 (1) Herbigation (2) Fertigation (3) Navigation (4) Irrigation
-
107. महाराष्ट्रात सर्वात जास्त कापूस पिकाखालील क्षेत्र _____ जिल्ह्यात आहे.
 (1) परभणी (2) यवतमाळ (3) अमरावती (4) अकोला
 In Maharashtra, the highest area under cotton crop is in _____ district.
 (1) Parbhani (2) Yavatmal (3) Amravati (4) Akola
-
108. एका अंड्यापासून _____ इतकी कॅलरी उर्जा मिळते.
 (1) 80 (2) 85 (3) 90 (4) 95
 _____ Calories energy is received from One egg.
 (1) 80 (2) 85 (3) 90 (4) 95
-
109. महाराष्ट्रातील निरनिराळ्या वनउत्पादनांचा विचार करता, सर्वाधिक उत्पन्न मिळविण्याचा स्रोत म्हणजे _____.
 (1) बांबू (2) तेंदू (3) इमारती लाकूड (4) गवत
 When income from different forest produce of Maharashtra is considered, the source of highest income is _____.
 (1) Bamboo (2) Tendu (3) Timber (4) Grass

110. महाराष्ट्रात खरीप 2006-2007 हंगामात सर्वाधिक उत्पन्न देणारे पीक म्हणजे _____ होय.
 (1) भात (2) सोयाबिन (3) गहू (4) ज्वारी
 The crop with the highest production in Maharashtra during kharif 2006-2007 was _____
 (1) Rice (2) Soyabean (3) Wheat (4) Jowar
-
111. पक्षांमधील फ्लूची (बर्ड फ्लू) लागण करणारा सर्वात घातक विषाणू _____ आहे.
 (1) एच 30 (2) एन 100 (3) एचएन 1500 (4) एच 5 एन 1
 The most dangerous causative strain of Avian Flu is _____
 (1) H 30 (2) N 100 (3) HN 1500 (4) H 5 N 1
-
112. पश्चिम महाराष्ट्र विभागाच्या अंतर्गत 'डांगी' या जातीवर कोणत्या संशोधन केन्द्रात कार्य चालते ?
 (1) राहुरी (2) इगतपूरी (3) पंढरपूर (4) मोहोळ
 Name the Research Station doing research on 'Dangi' breed in western Maharashtra region :
 (1) Rahuri (2) Igatpuri (3) Pandharpur (4) Mohol
-
113. गाईचे दूध हलके पिवळसर आहे कारण त्यामध्ये _____ आहे.
 (1) कॅरोटीन (2) केसिन (3) रिबोफ्लेविन (4) लॅक्टोज
 Cow milk is light yellowish, due to presence of _____
 (1) Carotene (2) Casein (3) Riboflavin (4) Lactose
-
114. महाराष्ट्रात सन 2004-05 मध्ये सामाजिक वनीकरण खात्याने _____ हजार हेक्टर क्षेत्रावर लागवड केली.
 (1) 4.85 (2) 3.50 (3) 2.00 (4) 2.65
 In Maharashtra during 2004-05, Social Forestry Department carried out plantation on _____ thousand hectares.
 (1) 4.85 (2) 3.50 (3) 2.00 (4) 2.65
-
115. चोपण जमीन सुधारण्यासाठी कुठल्या भूसुधारकाचा वापर करतात ?
 (1) चुनखडी (2) जिप्सम (3) कोळसा (4) मीठ
 Which soil amendment is used for reclamation of alkaline soil ?
 (1) Lime (2) Gypsum (3) Coal (4) Salt
-
116. जर सिंचनासाठी वापरात येणाऱ्या पाण्यात क्षाराचे प्रमाण अधिक असेल तर, _____ सिंचन पद्धत अधिक उपयुक्त होईल.
 (1) फवारा (2) पृष्ठभागावरील (3) ठिबक (4) उपसा
 If salt content of irrigation water is higher, _____ irrigation system will be more useful.
 (1) sprinkler (2) surface (3) drip (4) lift

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

117. _____ हा काबूली हरभ्याचा सुधारीत वाण आहे.

- (1) आकाश (2) दिग्विजय (3) विराट (4) राजस

_____ is the Kabuli variety of chick-pea.

- (1) Akash (2) Digvijay (3) Virat (4) Rajas

118. आपल्या राज्यामध्ये गाईंची (बैल धरुन) संख्या म्हशींपेक्षा (रेडे धरुन) साधारणपणे _____ आहे.

- (1) दुप्पट (2) दिडपट (3) तिप्पट (4) चौपट

In our State, population of cows (including bulls) is about _____ times more than buffaloes (including bulls).

- (1) Two (2) One and half (3) Three (4) Four

119. खाऱ्या पाण्यातील मासेमारी _____ या विभागामध्ये चालते.

- (1) पश्चिम महाराष्ट्र (2) खानदेश

- (3) विदर्भ (4) कोंकण

Sea water fishing is done in the _____ region.

- (1) Western Maharashtra (2) Khandesh

- (3) Vidarbha (4) Konkan

120. जागच्या जागी पाणी साठविण्यासाठी _____

- (1) समपातळीत नांगरट (2) उताराप्रमाणे नांगरट

- (3) माती घट्ट (4) रसायनांची फवारणी

In situ water harvesting is done by _____ .

- (1) Contour ploughing (2) Down the slope ploughing

- (3) Soil compaction (4) Spraying chemicals

121. अंतराळ मोहिमेसाठी 'नासा' ने निवड केलेली दुसरी भारतीय महिला कोण आहे ?

- (1) सुनिता आरोरा (2) कांचन चौधरी भट्टाचार्य

- (3) सुनिता विल्यम्स (4) पद्मा बंडोपाध्याय

Who is the second women selected by NASA for Space campaign ?

- (1) Sunita Arora (2) Kanchan Choudhari Bhattacharya

- (3) Sunita Williams (4) Padma Bandopadhyaya

122. "जागतिक ओझोन दिवस" या दिवशी साजरा केला जातो :

- (1) 16 मार्च (2) 16 सप्टेंबर (3) 16 डिसेंबर (4) 16 जून

"World Ozone Day" is celebrated on :

- (1) 16th March (2) 16th September (3) 16th December (4) 16th June

123. भारतीय जनगणना 2001 च्या अनुसार स्त्री साक्षरता इतकी आहे :

- (1) 54.16 (2) 64.16 (3) 68.16 (4) 70

According to Census of India, 2001 female literacy is :

- (1) 54.16 (2) 64.16 (3) 68.16 (4) 70

124. गुरू ग्रहाचे चार मुख्य उपग्रह याने शोधले :

- (1) न्यूटन (2) गॅलीलीयो (3) कॅपलर (4) अॅरीस्टॉटल

Four major satellites of Jupiter was discovered by :

- (1) Newton (2) Galileo (3) Keplar (4) Aristotle

125. "ब्लॅक" हा हिंदी चित्रपट यांच्या जीवनावर आधारित आहे :

- (1) हेलन किलर (2) ग्रॅहम बेल
(3) फेडरीक मार्क (4) रोनाल्ड कोलमान

The "Black" movie in Hindi is a story of :

- (1) Helen Keller (2) Graham Bell
(3) Fredric March (4) Ronald Colman

126. अरुंधती रॉय यांना खालीलपैकी कोणत्या कादंबरीबद्दल बुकर पारितोषिक प्राप्त झाले :

- (1) लास्ट ऑर्डर्स (2) दि गॉड ऑफ स्मॉल थिंग्ज
(3) हीट अँड डस्ट (4) इन ए फ्री स्टेट

Which of the following is the Booker prize winner novel of Arundhati Roy ?

- (1) Last Orders (2) The God of Small Things
(3) Heat and Dust (4) In a Free State

127. 91 व्या घटना दुरुस्तीने मंत्रीमंडळाची संख्या जास्तीत जास्त किती असावी असे सांगितले आहे ?

- (1) लोकसभेच्या सभासद संख्येच्या 5%.
(2) लोकसभा व राज्यसभेच्या सभासद संख्येच्या 7%.
(3) लोकसभेच्या सभासद संख्येच्या 10%.
(4) सत्तारूढ पक्षाच्या सभासदांच्या 15%.

What should be the maximum strength of Council of Ministers as per 91st Amendment of the Constitution ?

- (1) 5% of the total members of Lok Sabha.
(2) 7% of the total members of Lok Sabha and Rajya Sabha.
(3) 10% of the total members of the Lok Sabha.
(4) 15% of the total member of Ruling Party.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

128. 'ग्लोबल टेलिकॉम सिटी' या नावाने विकसित होत असलेले भारतातील शहर कोणते ?

- (1) बंगळूर (2) मद्रास (3) मुंबई (4) पाटणा

What is the name of the City in India, which is being developed as 'Global Telecom City' ?

- (1) Bangalore (2) Madras (3) Mumbai (4) Patna

129. दहाव्या पंचवार्षिक योजनेने राष्ट्रीय उत्पादनाचा वार्षिक वृद्धीदर _____ टक्के निश्चित केला आहे.

- (1) 8 (2) 7 (3) 6 (4) 9

Tenth Five Year Plan lays down target of _____ per cent annual growth for the economy.

- (1) 8 (2) 7 (3) 6 (4) 9

130. कोणत्या अवकाशयानाने मानवाला चंद्रावर सोडले ?

- (1) इगल (2) कोलंबिया (3) चॅलेंजर (4) अपोलो

What was the name of space shuttle that landed man on the moon ?

- (1) Eagle (2) Columbia (3) Challenger (4) Apollo

131. 'खासी' ही आदीवासी प्रजाती या राज्यात आढळते :

- (1) आसाम आणि नागालँड (2) आसाम आणि मेघालय
(3) मेघालय आणि मणिपूर (4) मिझोराम आणि मणिपूर

'Khasi' is a tribal community found in :

- (1) Assam and Nagaland (2) Assam and Meghalaya
(3) Meghalaya and Manipur (4) Mizoram and Manipur

132. 1885 साली काँग्रेसचे पहिले अधिवेशन मुंबई येथे भरले, यावेळी अध्यक्षपद यांनी भूषविले :

- (1) ए. एम. बोस (2) आर. सी. दत्त (3) डब्लू. सी. बॅनर्जी (4) बी. एन. धार

First conference of Congress was held at Mumbai in 1885, the chairperson of this meet was :

- (1) A.M. Bose (2) R.C. Dutta (3) W.C. Bannerjee (4) B.N. Dhar

133. नुकताच पार पडलेला गरूड II हा नौसेनेचा संयुक्त सराव कोणत्या देशामध्ये पार पडला ?

- (1) भारत आणि अमेरिका (2) भारत आणि फ्रान्स
(3) भारत आणि इस्राईल (4) भारत आणि ऑस्ट्रेलिया

In which country, the joint parade of Naval Force of Garud-II was held ?

- (1) India and America (2) India and France
(3) India and Israel (4) India and Australia

134. भारतातील सध्याची 10+2+3 ही शिक्षण पद्धती या आयोगाने सुचविली :

- (1) एन सी ई आर टी (2) यशपाल आयोग
(3) कोठारी आयोग (4) यु.जी.सी.

The present 10+2+3 system in education is suggested by this Commission :

- (1) NCERT (2) Yashpal Commission
(3) Kothari Commission (4) U.G.C.

135. खालीलपैकी कोणता एक देश सार्कचा (SAARC) सदस्य नाही ?

- (1) भूतान (2) मालदिव (3) भारत (4) इंडोनेशिया

Which one of the following State is not a member of the SAARC ?

- (1) Bhutan (2) Maldives (3) India (4) Indonesia

136. 'हिरोशिमा शांतता पुरस्कार' कोणास मिळाला ?

- (1) डॉ. रघुनाथ माशेलकर (2) डॉ. वसंतराव गोवारीकर
(3) एम्. एस्. स्वामीनाथन् (4) वासुदेव चक्रवर्ती

Who was awarded the 'Hiroshima Peace Award' ?

- (1) Dr. Raghunath Mashelkar (2) Dr. Vasantrao Govarikar
(3) M.S. Swaminathan (4) Vasudev Chakrawarthy

137. साहित्य अकादमीने कोणत्या भाषेला पहिले शाश्वत भाषेचे मान्यता दिली ?

- (1) बंगाली (2) उर्दू (3) कन्नड (4) तामीळ

Which language is recognised as First Classical Language by Sahitya Academy ?

- (1) Bengali (2) Urdu (3) Kannada (4) Tamil

138. चंदनतस्कर वीरप्पन याला पकडण्यासाठी राबविलेली मोहिम कोणती ?

- (1) ऑपरेशन ककून (2) इनक्रेडिबल इंडिया
(3) ऑपरेशन गरूड (4) ऑपरेशन जंटलमन

Which campaign was formed to capture the sandal smuggler Veerappan ?

- (1) Operation Cuckoon (2) Incredible India
(3) Operation Garud (4) Operation Gentleman

139. 'पर्यटन सुंदरी 2005' म्हणून कोणाची निवड झाली :

- (1) सोनल चौहान (2) ऐश्वर्या रॉय
(3) लारा दत्त (4) सुस्मिता सेन

Who has been selected as "Tourist Beauty 2005" ?

- (1) Sonal Chauhan (2) Aishwarya Rai
(3) Lara Dutta (4) Susmita Sen

140. या पुढचे लिप वर्ष केव्हा येईल ?

- (1) 2005 (2) 2006 (3) 2007 (4) 2008

When will be the next Leap Year ?

- (1) 2005 (2) 2006 (3) 2007 (4) 2008

141. G.P.R.S. या मोबाईल फोन मधील सेवेचा शब्दविस्तार काय ?

- (1) ग्लोबल पोजिशनिंग रिसीव्हर थ्रू सॅटेलाईट
 (2) जनरल पॉकेट रेडिओ सर्विसेस
 (3) ग्लोबल पोजीशन रिसीव्हर सिस्टीम
 (4) ग्राउंड पल्सेस रिसीव्हिंग सॉकेट

What is a full form of GPRS service in mobile phone ?

- (1) Global Positioning Receiver through Satellite
 (2) General Pockect Radio Services
 (3) Global Position Reciver System
 (4) Ground Pulses Reciving Socket

142. "X किरणां" चा शोध 1895 साली याने लावला :

- (1) व्हील्हेम के. रोन्टजेन (2) डोनाल्ड एफ. डंकन
 (3) डब्ल्यू. एल. जुडसन (4) एलीसा थॉमसन

"X-rays" was discovered in 1895 by :

- (1) Wilhelm K. Roentgen (2) Donald F. Duncan
 (3) W.L. Judson (4) Elisa Thomson

143. 2007च्या विश्व करंडक क्रिकेट स्पर्धा कोणत्या देशात आयोजित केल्या होत्या ?

- (1) दक्षिण आफ्रिका (2) ऑस्ट्रेलिया (3) इंग्लंड (4) वेस्ट इंडीज

In which country World Cup Cricket Tournament was held (in 2007) ?

- (1) South Africa (2) Australia (3) England (4) West Indies

144. महाराष्ट्र लोकसेवा आयोगाचे सदस्य किती आहेत ?

- (1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 10

How many members are of Maharashtra Public Service Commission ?

- (1) 4 (2) 5 (3) 6 (4) 10

145. सन 2010 च्या राष्ट्रकूल क्रीडा स्पर्धा _____ येथे होणार आहेत ?

- (1) कतार (2) साऊथ आफ्रिका (3) मलेशिया (4) भारत
The 2010 Commonwealth Games will be held in _____ .
(1) Qatar (2) South Africa (3) Malaysia (4) India

146. 2005 चा जीवन गौरव पुरस्कार कोणाला मिळाला :

- (1) प्रा. राम जोशी (2) डॉ. जयंत नारळीकर
(3) बॅ. पी. जी. पाटील (4) रघुवीर दयाळ
Who was awarded "Jeevan Gaurav 2005" ?
(1) Prof. Ram Joshi (2) Dr. Jayant Naralikar
(3) Adv. P.G. Patil (4) Raghuvveer Dayal

147. 2010 पर्यंत सर्वांना प्राथमिक शिक्षण मिळावे म्हणून केंद्र सरकार कोणती योजना राबवित आहे ?

- (1) सर्व शिक्षा अभियान (2) प्रौढ शिक्षण
(3) सैनिकी शिक्षण (4) विस्तार शिक्षण

Which scheme the Central Government is implementing for providing primary education to all upto 2010 ?

- (1) Sarva Shiksha Abhiyan (2) Adult Education
(3) Military Education (4) Extension Education

www.upscfever.com

148. के. शशीकिरण हा खेळाडू खालीलपैकी कोणत्या खेळाशी संबंधित आहे ?

- (1) बॅडमिंटन (2) गोल्फ (3) बुद्धीबळ (4) टेबल टेनिस
With which game mentioned below K. Shashikiran is associated ?
(1) Badminton (2) Golf (3) Chess (4) Table Tennis

149. भारतात दूरदर्शनवर शैक्षणिक कार्यक्रमाच्या प्रसारणाकरीता हा उपग्रह अवकाशात सोडण्यात आला :

- (1) कारटोसॅट (2) इनसॅट (3) कल्पना (4) एड्युसॅट
India has launched the satellite in space to broadcast the education programme is :
(1) Cartosat (2) Insat (3) Kalpana (4) Edusat

150. खालीलपैकी कोणता एक मानवी अधिकार नाही ?

- (1) जीवन जगण्याचा अधिकार (2) सम्पत्तीविषयक अधिकार
(3) दया मृत्यूचा अधिकार (4) स्वातंत्र्याचा अधिकार
Which one of the following is not a Human right ?
(1) Right to life (2) Right to property
(3) Right to mercy killing (4) Right to liberty

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

151. प्रश्नचिन्हाच्या जागी अचूक संख्या शोधा :

192	
16	24

135	
15	18

126	
?	14

(1) 24

(2) 36

(3) 18

(4) 63

Find the correct number in the place of the question mark :

192	
16	24

135	
15	18

126	
?	14

(1) 24

(2) 36

(3) 18

(4) 63

152. 8062 या संख्येतील कोणता अंक गाळल्यास तीन अंकी लहानात लहान संख्या शिल्लक राहिल ?

(1) 8

(2) 0

(3) 6

(4) 2

Which digit should be removed from the number 8062 so that one obtains the smallest 3-digit number ?

(1) 8

(2) 0

(3) 6

(4) 2

153. मालिका पूर्ण करा.

2, 5, 16, 65, 326, ?

(1) 1957

(2) 1942

(3) 875

(4) 414

Complete the series :

2, 5, 16, 65, 326, ?

(1) 1957

(2) 1942

(3) 875

(4) 414

154. राजू 23 ऑगस्ट 2008 रोजी एक वर्ष नऊ दिवसाचा असेल. 23 ऑगस्ट 2008 रोजी शनिवार असल्यास त्याचा जन्मदिवस कोणता ?

(1) सोमवार

(2) मंगळवार

(3) गुरुवार

(4) शनिवार

Raju will be one year and nine days old on 23rd August 2008. There is Saturday on 23rd August 2008. What is his birthday ?

(1) Monday

(2) Tuesday

(3) Thursday

(4) Saturday

P.T.O.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

155. एका विशिष्ट संकेतानुसार BEAT हा शब्द GIDV असा लिहितात तर त्याच संकेतानुसार SOUP हा शब्द कसा लिहिला जाईल ?

- (1) YSXR (2) XSYR (3) XSXR (4) XSYS

If BEAT is coded as GIDV in a specific code, how will SOUP be written in the same code ?

- (1) YSXR (2) XSYR (3) XSXR (4) XSYS

156. 289 ST चा 17 ST शी जसा संबंध आहे तसाच 729 ST चा खालील कोणाशी संबंध आहे ?

- (1) 19 ST (2) 33 ST (3) 27 ST (4) 29 ST

If 289 ST has some relation to 17 ST, then 729 ST is related to which of the following ?
Choose the correct alternative :

- (1) 19 ST (2) 33 ST (3) 27 ST (4) 29 ST

157. जर DEF = 30, KLM = 72 तर QRS = ?

- (1) 102 (2) 108 (3) 75 (4) 120

If DEF = 30, KLM = 72 then QRS = ?

- (1) 102 (2) 108 (3) 75 (4) 120

www.upsctfever.com

158. खाली एक संच दिला आहे त्यामधील घटकांचा संबंध पुढीलपैकी कोणती आकृती उत्तम तऱ्हेने दर्शविते ?

घटक : कुटुंब, भाऊ, बहिण.

- (1) (2) (3) (4)

Which of the following Venn diagram correctly illustrates the relationship with in the class ?

Family, Brother, Sister.

- (1) (2) (3) (4)

159. एका सांकेतिक भाषेत PUBLIC हा शब्द SXEOLF असा लिहितात. तर BIRD हा शब्द कसा लिहिला जाईल ?

- (1) CJSE (2) AHQC (3) ELUG (4) EHQC

If PUBLIC is coded as SXEOLF, then how will BIRD be written ?

- (1) CJSE (2) AHQC (3) ELUG (4) EHQC

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

160. दिलेल्या पर्यायापैकी प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारे विशिष्ट पद शोधा.

3 C	2 B	4 A
27 A	?	64 B
9 C	4 A	16 B

- (1) 8 C (2) 12 B (3) 16 C (4) 18 C

Find the specific term at the place of the question mark from the given alternatives :

3 C	2 B	4 A
27 A	?	64 B
9 C	4 A	16 B

- (1) 8 C (2) 12 B (3) 16 C (4) 18 C

161. प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य उत्तर शोधा www.upscfever.com

⌈	⌋	⌋	?
---	---	---	---

- (1) ⌋ (2) ⌋ (3) ⌈ (4) ⌈

Fill in the gap.

⌈	⌋	⌋	?
---	---	---	---

- (1) ⌋ (2) ⌋ (3) ⌈ (4) ⌈

162. जर 12345 म्हणजे TIGER, 876 म्हणजे MOB, तर 128645 म्हणजे काय ?

- (1) MITBER (2) TIMBER (3) MOTBER (4) MTIBER

If 12345 = TIGER and 876 = MOB then 128645 = ?

- (1) MITBER (2) TIMBER (3) MOTBER (4) MTIBER

P.T.O.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

163. मोहन 2 km उत्तरेस गेला, नंतर उजवीकडे वळून 4 km गेला. पुन्हा उजवीकडे वळून 2 km गेला. नंतर पुन्हा डावीकडे वळून 4 km गेला तर त्याचे मूळ जागेपासूनचे अंतर किती कापले गेले व कोणत्या दिशेस ?

- (1) 8 km दक्षिण (2) 8 km पूर्व (3) 4 km उत्तर (4) 8 km पश्चिम

Mohan went 2 km to the north then he turned right and walked 4 km, then again turned right and walked 2 km. Then turned left and walked 4 km. What will be the final distance from origin and at what direction ?

- (1) 8 km South (2) 8 km East (3) 4 km North (4) 8 km West

164. खालील अक्षरसमूहातील विजोड अक्षर समूह ओळखा.

- (1) IDHNI (2) ATIHMRA (3) RUDU (4) PENAL

Find out the odd set of alphabets from the following :

- (1) IDHNI (2) ATIHMRA (3) RUDU (4) PENAL

165. एका सांकेतिक भाषेत 24685 ही संख्या 33776 अशी लिहितात तर त्याच संकेतामध्ये 86125 कसे लिहिता येईल ?

- (1) 85216 (2) 95126 (3) 59216 (4) 95216

In code language 24685 is written as 33776. How will 86125 be written ?

- (1) 85216 (2) 95126 (3) 59216 (4) 95216

166. प्रश्नार्थक चिन्हाच्या जागी अचूक अक्षर आणि अंक लिहा :

1	C	5	?
A	3	E	?

- (1) $\frac{7}{G}$ (2) $\frac{F}{7}$ (3) $\frac{F}{6}$ (4) $\frac{G}{7}$

Write down correct letter and number in place of question mark.

1	C	5	?
A	3	E	?

- (1) $\frac{7}{G}$ (2) $\frac{F}{7}$ (3) $\frac{F}{6}$ (4) $\frac{G}{7}$

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

167. उदय सुधीरला म्हणाला, 'तुझ्या आईच्या बहिणीच्या मुलाची मावशी माझी आई आहे.' तर त्या दोघांचे नाते काय ?

- (1) भाऊ-भाऊ (2) मामा-भाचा
(3) मामे-भाऊ (4) मित्र

Uday tells Sudhir, 'Your mother's sister's son's aunt is my mother'. What is the relationship between Uday and Sudhir ?

- (1) Brothers (2) Uncle and nephew
(3) Cousins (4) Friends

168. 5 बगळे, 5 मासे, 5 मिनिटात खातात. तर 1 बगळा, 1 मासा किती मिनिटात खाईल ?

- (1) 1 मिनिट (2) $\frac{1}{5}$ मिनिट (3) 5 मिनिटे (4) 25 मिनिटे

5 herons eat 5 fishes in 5 minutes. Then, in how many minutes will one heron eat 1 fish ?

- (1) 1 minute (2) $\frac{1}{5}$ minute (3) 5 minutes (4) 25 minutes

www.upscfever.com

169. एका विशिष्ट सांकेतिक भाषेत 324 म्हणजे 'Light is bright', 629 म्हणजे 'Child is beautiful' आणि 4758 म्हणजे 'I prefer bright clothes' या भाषेत 'Light' ला समानार्थक शब्द कोणता ?

- (1) 3 (2) 7 (3) 2 (4) 5

In a specific code language, 324 means 'Light is bright', 629 means Child is beautiful and 4758 means 'I prefer bright clothes'. Which is equivalent word for 'Light' in that language ?

- (1) 3 (2) 7 (3) 2 (4) 5

170. राजन कुमारचा मुलगा आहे. शीला रजनीची मुलगी आहे. कुमार रजनीचे सासरे आहेत तर राजनचे शीलाशी नाते काय ?

- (1) भाऊ (2) मेहुणा
(3) वडील (4) मुलगा

Rajan is son of Kumar. Sheela is a daughter of Rajani. Kumar is a father-in-law of Rajani. What is the relation of Rajan with Sheela ?

- (1) Brother (2) Brother-in-law
(3) Father (4) Son

171. खालील मालिकेत प्रश्नचिन्हाच्या जागी काय येईल ?

6, 14, 22, 30, ?

- (1) 2 (2) 3 (3) 5 (4) 8

In the following series, what will come in the place of question mark ?

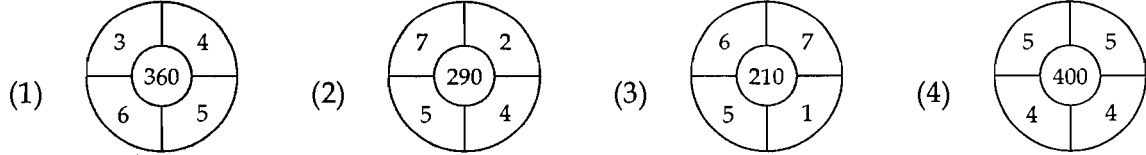
6, 14, 22, 30, ?

- (1) 2 (2) 3 (3) 5 (4) 8

172. पुढील प्रश्नात दिलेल्या चार आकृत्यांमध्ये काही संख्या दिलेल्या आहेत. प्रत्येकी चारपैकी तीन आकृत्यांमधील संख्या काही नियम पाळतात पण एका आकृतीतील संख्या नियम पाळत नाही. पुढीलपैकी गटात न बसणारी आकृती शोधा.

Given below are four figures with certain numbers arranged in a particular manner. Out of these four, three figures follow a specific rule. Identify the odd figure which does not follow the rule.

173. दुपारी 3 वाजून 30 मिनिटे झाली असताना घडाळ्याच्या तासकाटा व मिनिटकाटा यांमधील कोन किती अंशाचा असेल ?

- (1) जवळपास 45° (2) जवळपास 180° (3) जवळपास 90° (4) जवळपास 360°

What will be the measure of the angle between hour's hand and minute's hand at 3.30 pm ?

- (1) Almost 45° (2) Almost 180° (3) Almost 90° (4) Almost 360°

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

174. प्रश्नचिन्हाच्या जागी येणारा अंक कोणता ?

(3)	(4)	(7)
(9) (2)	(12) (3)	(14) (?)
(4)	(5)	(6)

- (1) 1 (2) 4 (3) 7 (4) 3

Which is the appropriate number at the question mark ?

(3)	(4)	(7)
(9) (2)	(12) (3)	(14) (?)
(4)	(5)	(6)

- (1) 1 (2) 4 (3) 7 (4) 3

175. अनिल हा स्नेहलपेक्षा उंच आहे, जी निखिलपेक्षा उंच आहे. मग स्नेहल सर्वात बुटकी नसेल काय ?

- (1) होय (2) अनिश्चित
(3) नाही (4) या पैकी नाही

Anil is taller than Snehal, who in turn is taller than Nikhil. Is Snehal the shortest amongst them ?

- (1) Yes (2) Uncertain
(3) No (4) Not Applicable

176. एका सांकेतिक भाषेत GREAT हा शब्द $\odot + \times = \div$, व CHART $- * = + \div$ हा शब्द असा लिहितात त्याच संकेतामध्ये TEACHER हा शब्द कसा लिहिला जाईल ?

- (1) $\div \times = - * \times +$ (2) $\div + * - = + -$
(3) $* + = \div + \odot -$ (4) $\odot \div * - \times \div +$

If GREAT is coded as $\odot + \times = \div$ and CHART is coded as $- * = + \div$. How will TEACHER be written in the same code ?

- (1) $\div \times = - * \times +$ (2) $\div + * - = + -$
(3) $* + = \div + \odot -$ (4) $\odot \div * - \times \div +$

177. 'संता' चा 'भक्ती' शी तोच संबंध आहे जो 'पोलिसांचा' :

- (1) उद्योगाशी (2) सुरक्षिततेशी (3) समाजाशी (4) नोकरीशी

'Saint' is related to 'Worship' in the same way as 'Policeman' is related to :

- (1) Industry (2) Security (3) Society (4) Job

178. गटातील असंबंध मूलद्रव्य ओळखा :

- (1) तांबे (2) अॅल्युमिनिअम (3) पारा (4) लोखंड
Identify the irrelevant element in the group :
(1) Copper (2) Aluminium (3) Mercury (4) Iron

179. क्रम पूर्ण करा :

F, J, M, O, Q, T, ?

- (1) Y (2) X (3) V (4) Z

Complete the sequence :

F, J, M, O, Q, T, ?

- (1) Y (2) X (3) V (4) Z

180. पुढील प्रश्नात दोन विधाने दिलेली आहेत, त्या दोन विधानावरून दोन निष्कर्ष काढलेले आहेत. दिलेली विधाने आपल्या नेहमीच्या माहितीपेक्षा अगदी वेगळी आहेत. विधानात जी माहिती दिलेली आहे ती खरी समजून योग्य पर्यायी उत्तर निवडा.

विधान : (i) सर्व दिवे खांब आहेत.
(ii) सर्व खांब दार आहेत.

निष्कर्ष : (A) कोणतेही दार दिवे नाहीत.
(B) कांही खांब दिवे आहेत.

- (1) फक्त (A) बरोबर (2) फक्त (B) बरोबर
(3) (A) किंवा (B) बरोबर (4) (A) किंवा (B) यापैकी कोणतेही बरोबर नाही

In the following question, there are two statements followed by two conclusions. You have to assume the given two statements to be true even if they seem to be at variance from commonly known facts. Find out which of the given conclusions logically follows from the two statements. Then decide which of the alternative is correct.

Statements : (i) All the lamps are poles.
(ii) All the poles are doors.

Conclusions : (A) No doors are lamps.
(B) Some poles are lamps.

- (1) Only (A) follows (2) Only (B) follows
(3) Either (A) or (B) follows (4) Neither (A) or (B) follows

181. सांकेतिक भाषेत MOHAN हा शब्द OQJCP असा लिहितात तर MUNNA हा शब्द कसा लिहिता येईल ?

- (1) OWPPC (2) OWNPC (3) OWPPB (4) OWBBP
MOHAN is coded as OQJCP. How can MUNNA be coded ?
(1) OWPPC (2) OWNPC (3) OWPPB (4) OWBBP

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

182. पुढील उदाहरणाप्रमाणे योग्य पर्याय निवडा.

THEREFORE हा शब्द TEEOERFRH असा दर्शविला जातो.

तर HELICOPTER हा शब्द _____ दर्शविला जाईल.

(1) HELICOREPT	(2) HLCPERTOIE
(3) RETPOCILEH	(4) RETPOCILHE

According to the following example, select the appropriate alternative :

THEREFORE is denoted by TEEOERFRH.

Then, HELICOPTER is denoted as _____ .

(1) HELICOREPT	(2) HLCPERTOIE
(3) RETPOCILEH	(4) RETPOCILHE

183. **विधान :** सर्व गुन्हेगारांना शिक्षा दिली जाईल.

खालीलपैकी कोणता **निष्कर्ष** बरोबर आहे ?

- (1) कोणत्याही स्थितीत गुन्हेगारांना माफ केले जाणार नाही.
- (2) गुन्हे करणाऱ्यांपैकी काही जण शिक्षेस पात्र असतील.
- (3) गुन्हे करणाऱ्यांना शिक्षा देण्यासाठी विचार केला जाईल.
- (4) काही गुन्हेगारांना शिक्षा देण्यासाठी तर काहींना माफ करण्यासाठी प्रयत्न केले जातील.

Statement : All criminals will be punished.

Which of the following **conclusion** is correct ?

- (1) No criminal will be pardoned under any circumstances.
- (2) Some of the criminals are liable to be punished.
- (3) Punishment will be considered for criminals.
- (4) Efforts will be made that some of the criminals are punished while some are pardoned.

184. एका सांकेतिक लिपीत UNITY हा शब्द 76423 असा लिहितात SOLIDARITY हा शब्द 8754910423 असा लिहितात तर त्याच सांकेतिक लिपीत UNITARY हा शब्द कसा लिहाल ?

(1) 7642103	(2) 7620139	(3) 7642102	(4) 3012467

In a specific code, UNITY is written as 76423 and SOLIDARITY is written as 8754910423. How will UNITARY be written in a same code ?

(1) 7642103	(2) 7620139	(3) 7642102	(4) 3012467

P.T.O.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

185. जर $a < b$, $b < c$ आणि $c < d$, तर खालीलपैकी कोणता पर्याय योग्य आहे ?

- (1) $d > a$ (2) $c > d$
 (3) $a > c$ (4) या पैकी कोणतेही नाही

If $a < b$, $b < c$ and $c < d$, then which of the following is true ?

- (1) $d > a$ (2) $c > d$
 (3) $a > c$ (4) None of the above

186. प्रश्न चिन्हाच्या जागी योग्य पर्यायी उत्तर लिहा.

16 (120) 24

23 (120) 17

34 (?) 26

- (1) 120 (2) 147 (3) 180 (4) 150

Choose the correct alternative in the place of question mark :

16 (120) 24

23 (120) 17

34 (?) 26

- (1) 120 (2) 147 (3) 180 (4) 150

www.upscfever.com

187. प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य पर्याय शोधा :

$\frac{A}{4} : \frac{5}{Z} : ? : \frac{7}{Y}$

- (1) $\frac{B}{6}$ (2) $\frac{B}{7}$ (3) $\frac{C}{7}$ (4) $\frac{C}{5}$

Choose the correct alternative in the place of question mark :

$\frac{A}{4} : \frac{5}{Z} : ? : \frac{7}{Y}$

- (1) $\frac{B}{6}$ (2) $\frac{B}{7}$ (3) $\frac{C}{7}$ (4) $\frac{C}{5}$

188. नेहाचे तेरा वर्षापूर्वी वय एकवीस होते. तर ती किती वर्षानी पंचेचाळीस वर्षाची होईल ?

- (1) 3 (2) 15 (3) 11 (4) 12

Thirteen years back, Neha's age was twenty-one years. After how many years will Neha be of age forty-five ?

- (1) 3 (2) 15 (3) 11 (4) 12

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

189. जर $BED = 4108$, तर $MED = ?$

- (1) 3818 (2) 26108 (3) 1914 (4) 1909

If $BED = 4108$, then $MED = ?$

- (1) 3818 (2) 26108 (3) 1914 (4) 1909

190. खालील श्रेणीत पुढे येणारी संख्या कोणती ?

$$\frac{5}{15}, \frac{6}{24}, \frac{9}{45}, \frac{11}{?}$$

- (1) 66 (2) 50 (3) 60 (4) 44

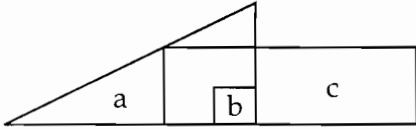
Which number will come next in the following series ?

$$\frac{5}{15}, \frac{6}{24}, \frac{9}{45}, \frac{11}{?}$$

- (1) 66 (2) 50 (3) 60 (4) 44

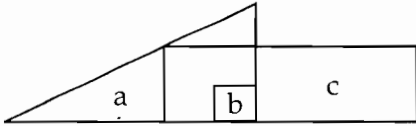
191. तिन्ही आकृत्यांमध्ये असणारे इंग्रजी मुळाक्षर कोणते ?

www.upscfever.com

- (1) c (2) a (3) b (4) यापैकी कोणतेही नाही

Which alphabet is common in all the three figure ?

- (1) c (2) a (3) b (4) None of these

192. जर $x = 2y - 5$ आणि $y = 3x - 5$, तर $x + y = ?$

- (1) 3 (2) 1 (3) 7 (4) 4

If $x = 2y - 5$ and $y = 3x - 5$, then $x + y = ?$

- (1) 3 (2) 1 (3) 7 (4) 4

193. क्रम पूर्ण करा.

92, 89, 83, 74, ____.

- (1) 47 (2) 51 (3) 42 (4) 46

Complete the sequence.

92, 89, 83, 74, ____.

- (1) 47 (2) 51 (3) 42 (4) 46

194. एका सांकेतिक भाषेत SENT ला + ÷ × - लिहिले आहे व ANT ला * × - लिहिले आहे तर TEN ला कसे लिहिता येईल ?

- (1) * - × (2) - ÷ × (3) × ÷ × (4) ÷ × -

In a code language, SENT is written as + ÷ × - and ANT is written as * × -, then TEN is written as _____.

- (1) * - × (2) - ÷ × (3) × ÷ × (4) ÷ × -

195. खालील अक्षर श्रेणीमध्ये प्रश्नचिन्हाच्या जागी योग्य अक्षरसमूह निवडा :

mnjkl, klmnj, njklm, lmnjk, ?

- (1) jklmn (2) mnlkj (3) kjmnl (4) nljkm

In the following series, find the missing letters in place of the question mark.

mnjkl, klmnj, njklm, lmnjk, ?

- (1) jklmn (2) mnlkj (3) kjmnl (4) nljkm

196. NOODLES चे प्रतीक SELDOON बनते तर DETIMIL चे प्रतीक काय होईल ?

- (1) TENDER (2) WHILE (3) LIMITED (4) HOTEL

If NOODLES is to SELDOON then what is to DETIMIL ?

- (1) TENDER (2) WHILE (3) LIMITED (4) HOTEL

197. एका श्रीमंत माणसाने त्याच्या मृत्यूनंतर रु. 90,000 त्याची विधवा पत्नी, 4 मुले व 6 मुली यांच्यासाठी ठेवले होते प्रत्येक मुलाला मुलीच्या रकमेच्या चौपट व प्रत्येक मुलीला त्यांच्या आईच्या रकमेच्या दुप्पट रक्कम मिळावी तर प्रत्येक मुलाचा वाटा किती होता ?

- (1) 16,000 (2) 8,000 (3) 4,000 (4) 2,000

A rich man on his death left Rs. 90,000 to be divided amongst his widow, four sons, and six daughters. He directed that each son should receive four times the amount of daughters and every daughter should get two times the amount of their mother, what was each son's share ?

- (1) 16,000 (2) 8,000 (3) 4,000 (4) 2,000

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

198. प्रदीप हा 31 जानेवारी 2004 ते 1 मार्च 2005 पर्यंत गैरहजर आहे. तर प्रदीप किती दिवस अनुपस्थित आहे? (दोन्ही दिवस धरून)

- (1) 396 (2) 395 (3) 397 (4) 426

Pradeep was absent from 31st January 2004 to 1st March 2005. For how many days he was absent (Including both the days) ?

- (1) 396 (2) 395 (3) 397 (4) 426

199. रवि त्याच्या बहिणीपेक्षा 732 दिवसांनी मोठा आहे. त्याचा जन्म सोमवारी झाला तर त्याचा बहिणीचा जन्म वार कोणता ?

- (1) शनिवार (2) रविवार (3) गुरुवार (4) शुक्रवार

Ravi is older than his sister by 732 days. He was born on Monday. Then on which day was his sister born ?

- (1) Saturday (2) Sunday (3) Thursday (4) Friday

200. योग्य पर्याय निवडून खालील मालिका पूर्ण करा :

$$\frac{F}{L} : \frac{1}{2} :: \frac{F}{X} = ? \quad \text{www.upscfever.com}$$

- (1) $\frac{1}{2}$ (2) $\frac{1}{3}$ (3) $\frac{1}{4}$ (4) $\frac{1}{8}$

Complete the following series by choosing correct alternative.

$$\frac{F}{L} : \frac{1}{2} :: \frac{F}{X} = ?$$

- (1) $\frac{1}{2}$ (2) $\frac{1}{3}$ (3) $\frac{1}{4}$ (4) $\frac{1}{8}$

- o O o -

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK

www.upscfever.com